

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 361. Usque Ad Annum 395

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117786

§. 6. Christiani docere, aut discere prohibentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66032)

Sæculum IV.
A. C. 362.

§. VI.

Prohibitio, ne Christiani doceant, aut discant.

Amm. XXV
c. 4.

Epist. 42.

Non hic stetit Juliani invidia; prohibuit, ne Christiani litteras humaniores docerent; exstat hodieque hoc Decretum, cujus sequentem rationem reddit; oportere, ut ii, qui docent, bonis sint moribus, eorum opiniones Regulis, in Republica receptis, consentaneæ sint, nec aliter doceant, quam sentiant; malæ fidei Doctores illos esse, qui antiquos Scriptores juvenibus explicarent, eosque, viros magnos, laudarent, quorum Religionem damnarent. *Homerus*, inquit: *Hesiodus*, *Demosthenes*, *Herodotus*, *Thucydides*, *Isocrates*, & *Lysias* Deos scientiæ suæ Auctores agnovere; hi *Mercurio*, alii *Musis* sacros se esse crediderunt; cum ergo *Galilæi* de *Scriptorum* istorum libris vivant, sordidam profecto avaritiam fatentur, dum pro vili lucro conscientiam suam, & Religionem produnt. Hucusque ab ingressu templorum abstinendi honestæ excusationes fuerunt, & diffusus late terror, quæ de Diis verissima sentiremus, palam confiteri prohibebat, nunc vero cum Deorum dono liberi simus, a sana ratione abhorrevit mihi videtur, ea docere, quæ non credimus. Si Doctores isti *Galilæi* Scriptores,

ptores, quos interpretantur, viros fuisse Sæculum IV.
 sapientes æstimant, ante omnia eorum in A. C. 362.

Deos pietatem imitentur, si eos in rebus
 maximi momenti errasse credunt, eant,
 & Matthæum, & Lucam in Galilæorum
 Ecclesiis interpretentur. Subdit deinde,
 hanc legem solummodo contra eos ferri,
 qui docent, & juvenibus relinqui liber-
 tatem discendi, quæ vellent; *Æquitas*
quidem posceret, inquit: *ut etiam inviti,*
& repugnantes sanarentur, sicut cum
phreneticis agere solemus, sed parco, ru-
des enim homines docendos esse, non pu-
niendos existimo. Hæc clarius nobis
 quamdam Juliani legem explicant, in
 qua dicitur, Professores præprimis mori-
 bus debere esse præstantes, & præcipi-
 tur, ut in singulis urbibus, qui docere a-
 lios cupit, prius a Senatu ad examen vo-
 cetur, tum, si dignus judicaretur, Decre-
 tum ad Imperatorem mitteretur, con-
 firmandum. Lex ista decimo quinto Ca-
 lendas Julii Mamertino, & Nevita Con-
 sulibus, id est decima septima Junii anno
 362. data est.

Qui Juliani mentem penitus intro- Theod. III.
 spiciebant, dicebant, ideo hanc legem
 tulisse, quia Christiani ex libris profanis,
 & ipsorum Ethnicorum scriptis validissi-
 ma contra Idololatriam argumenta ex-
 promebant, tum quod ipsæ fabulæ vel
 nude narratæ a sana ratione abluderent,

Hist. Eccles. Tom. IV.

B

tum

*L. 5. Cod.
 Theod. de
 Med. &
 Prof.*

Theod. III.

Sæculum IV. tum ex ratiocinationibus, quibus Plato,
A. C. 362.

Socr. V. c. 18.

*Socr. III.
c. 16.*

*Socr. V. c.
18.*

*Juliani
Astutia.*

aliquæ Philosophi usi fuerant, ut ostenderent, quantam perniciem eadem fabulæ hominum moribus inferrent, denique quod methodum eloquendi, & argumentandi ex Scriptoribus gentilibus Christiani discerent. Partim etiam Julianum invidia urebat, cum quosdam Christianos, quales erant S. Basilius, S. Gregorius Nazianzenus, Apollinaris junior, & multi alii tam Catholici, quam Ariani, esse doctissimos sciret. Hæc prohibitio ambos Apollinæ ad scribenda varia Religioni Christianæ utilia opera excitavit. Pater, qui erat Grammaticus, carmine epico ad imitationem Homeri Historiam sacram usque ad Regem Saul viginti quatuor libris, a viginti quatuor litteris Alphabeti Græci denominatis, scripsit. Editis comædiis, Menandrum imitatus est, in tragædiis Euripidem, & in Odis Pindarum; themata e Sacra Scriptura assumpsit, uniuscujusque Poematis stilum, & naturam secutus, ut Christianis in addiscendis amœnioribus litteris Auctores profani non essent necessarii. Filius, qui erat Sophista, Dialogos, Platonem imitatus, composuit, atque Evangelia, & Apostolorum Doctrinam explicavit. Scripsit quoque contra Imperatorem, & Philosophos gentiles librum, cui titulus erat: De Veritate;

tate; ubi illorum errorem de Divinitate demonstrabat, nullo SS. Scripturarum testimonio usus. Quippe Imperator, libros Sacros irridens ad Episcoporum celeberrimos scripserat tria hæc vocabula: *Anegno, egnon, categnon*. Id est: *legi, intellexi, damnavi*, in vocali verborum propinquitate ludens. Eadem allusione, quæ in alia lingua exprimi non potest, ei responsum: *legisti, sed non intellexisti, nam si intellexisses, non damnasses*. Fuisse, qui hoc responsum a S. Basilio profectum fuisse, dicerent. Cum persecutio Juliani brevi tempore duraverit, duorum Apollinarium opera fuere inutilia, sed Christiani ad lectionem Auctorum profanorum reversi sunt, nempe quibus semper, quod multa utilia continerent, usi fuerant; nec etiam illa opera, excepta in Psalmos paraphrasi, nobis supersunt.

Ecebolius magni nominis Sophista Constantinopoli temporari cessit, & Juliani, cujus præceptor in Rhetorica fuerat, promissis; is regnante Constantio fervide Christianus esse videbatur, sub Juliano fuit Idolorum cultor addictissimus, post ejus mortem ad Ecclesiam Christianorum redire cupiens, ante januam prostratus clamabat: *calcate me pedibus; tanquam sal infatuatum!* tanta hominis levitas fuit. At plerique Professores Christiani cathedras suas, quam Religionem

Sæculum IV.
A. C. 362.

Soc. III.
c. 13.

Oros. VIII.
c. 30.

Sæculum IV. nem dimittere maluerunt; hos inter
A. C. 362. Proeresius, & Victorinus numerantur;

Eunap. in Proeresius erat celebris Sophista Athe-
Proeresio. niensis, qui docendi munere ultro se ab-
p. 153. dicavit, quamvis Julianus, qui ejus Dis-
Hier. Chr. cipulus fuerat, a lege universali exem-
An. 363. ptum, docere permetteret.

Victorinus, natione Afer, a multo
tempore Romæ Rhetoricam docebat;
Aug. VIII. inter suos Discipulos Senatorum illustri-
Conf. c. 2. simos numeraverat, eique ob præclara me-
Et c. rita in foro Trajani statua erecta est; cum-
que in infidelitate usque ad senectutem
permanisset, tamen ad ultimum ad fidem

Hier. Chr. conversus est; S. Scripturam legebat, &
355. omnes Christianorum libros studiose scruta-
batur. Secreto ad amicum suum Chri-

stianum, nomine Simplicianum dicebat:
scias, me jam esse Christianum. Simplicianus
respondebat: *nisi te in Ecclesia*

videro, non credam. Victorinus irvidebat,
Victorinus. interrogans: *an Ecclesiæ muri Christianum faciunt?* Sæpe idem alter ad alterum loquebantur; nam Victorinus amicos potentes, quos inter Gentiles habebat, offendere timebat. Tandem ex lectione confirmatus, & veritus, ne Jesus Christus se coram Angelis esset negaturus, si eum coram hominibus confiteri erubisset, Simplicianum, quo tempore id minime expectasset, adivit, & eamus ad Ecclesiam, inquit: volo Christianus fieri.

ri. Lætissimus id audivit Simplicianus, & ducere cœpit; Victorinus Cæremonii, quibus Catechumeni suscipiebantur, defunctus, haud multo post inter baptizandos nomen dedit, stupente Roma, ringentibus Idololatriis. Ubi hora advenit, qua Professionem fidei emitteret; hæc Romæ in edito loco, & omnium Fidelium conspectu pronuntiari solebat, Presbyteri optionem Victorino fecere, si eam secreto mallet deponere, quod quibusdam concedebatur, ne pavore turbarentur, at ipse publice pronuntiare voluit. Cum ascenderet, symbolum recitaturus, vir omnibus notissimus, omnium præsentium susurratio audita est, in aures sibi dicentium: Victorinus! Victorinus! ut quisque gaudium suo proximo communicaret; mox profitentem audiendi desiderium imperavit silentium. Ipse constanti voce Symbolum pronuntiavit, & in singulorum animos charitatem, & lætitiâ diffudit. Talis fuit Victorini conversio, nec multo post Juliani Edictum Scholæ Rhetoricæ valedicendi occasionem præbuit. Aliquos Platoniorum libros in latinum sermonem verterat, & post suam conversionem scripsit de Trinitate contra Arianos quatuor libros, quos habemus, & commentarium in S. Paulum, at parum utiles, quia sero nimis ad studium S. Scripturæ se contulerat.

Sæculum IV.
A. C. 362.

Aug. *ibid.*
c. 5. *Hier.*
de Script.
et proem. in
ep. ad Gal.

B 3 Julia-

Sæculum IV. Julianus non solum vetuit Christiana-
 A. C. 362. nos litteras cultiores docere, sed et-
 iam discere, (*) nolens, ut eorum libe-
 Aug. XVIII. ri Poetis, Oratoribus, & Philosophis stu-
 civit. c. 82. derent, aut eorum scholas, qui docebant,
 Socr. III. c. 12. frequentarent; dicens, nullis aliis, quam
 Theod. III. c. 8. So- qui antiquorum Græcorum Religionem
 zom. V. c. 18. sequerentur, licitum esse debere, eorum
 Greg. Naz. or. 3. p. 51. Scientias addiscere, imo nequidem ter-
 p. 97. &c. sermone eorum linguam eloqui; Gali-
 læos ignorantia, & Barbarie, quam eis
 Græci exprobrabant, contentos esse
 oportere, & absque omni rationis usu
 credere.

§. VII.

Julianus vult Christianos imitari.

Sozom. V. c. 16. Quantumvis Julianus Christianos con-
 temneret, nihilominus, quantum
 morum puritate, & virtutum splendo-
 re cæteris hominibus præstarent, eum
 minime fugiebat; ergo imitari eos sta-
 tuit, & eorum exempla Paganis propo-
 nere, ut istorum vitia corrigeret; parum
 enim Deorum cultum tota sua Cæsarea
 aucto-

(*) Ecce! Apostata iste Julianus, ceteroqui
 vir doctissimus, existimabat nihil magis veræ
 Religioni nociturum, quam ignorantiam. Et
 profecto, nisi Dei Providentia obstitisset, citius
 ipse contemnendo, quam alii Imperatores perse-
 quendo exterminasset Fidem Catholicam.